

Politični ogled.

Deželni zbor štajerski je sklican za dan 28. t. m. h. kratkemu zasedanju.

Proč z veleposestniškimi predpravici! Poslanci katoliškonarodne stranke na Kranjskem bodo v deželnem zboru predlagali, da se predpravice veleposestnikov (grajšakov) odpravijo. Veleposestniki naj imajo iste pravice kakor drugi posestniki. V deželnem zboru se naj zviša število kmetijskih poslancev. Kmet mora največ plačevati, naj sme torej tudi največ govoriti. To je zdravo načelo, katerega se bodo držali tudi štajerski Slovenci. Pri nas pravzaprav niti vsi veleposestniki ne uživajo enakih pravic, ampak le oni, ki so zapisani v znano čudno deželno desko. Tem bolj je potrebno, da se te predpravice odpravijo.

Kako delajo Poljaki? Poljaki ne morejo pozabiti nemške surovosti, ki so jo ti pokazali v Vrešenu nasproti poljskim otrokom in njih materam. Sklenili so, da svojih sovražnikov ne bodo več podpirali. V Krakovem je imelo dne 16. t. m. tisoč Poljakinj shod, na katerem se je sklenilo, da bodo nemške trgovce in obrtnike bojkotirali (se jih ogibali) in razvili agitacijo proti nemškemu časopisom. Shod je izrekel sočutje obsojenim v Vrešenu. Poljske žene bodo izdale oklic na žene v Evropi in Ameriki ter bodo v oklicu opisale pruska nasilstva nad Poljaki. Ruski kmetje hočejo Poljake v gospodarskem boju proti Nemcem podpirati. In že se poroča, da ruski kmetje nočejo več prodajati masla in sira nemškemu trgovcu. Stroje, ki so jih naročili v nemških stacionah, so odpovedali ali pa jih celo vrnil. Tako se branijo Poljaki in z njimi Rusi krivic, ki jim jih delajo Nemci.

Deželnozborske volitve. Pri deželnozborskih volitvah v Istri so Slovani si ohranili vse dosedanje mandate. V Dalmaciji je liberalno pobarvana narodna stranka zgubila 4 mandate, dočim so pravaši pridobili nekaj mandatov. Na Tirolskem je ostala neomajana večina krščansko mislečih poslancev. Tudi tirolska mesta po ogromni večini volijo krščansko misleče poslance, zato se pa dežela razvija in blagostanje narašča.

Liberalci so povsod enaki. V Budimpešti so zagnali liberalni časopis velik vrišč zoper jezuite. Pisali so, da je neki (!) jezuit-katehet v neki (!) dekliski šoli učil učenke, naj sovražijo protestante. Vse to pa je popolnoma zlagano. Provincijal jezuitski je poslal v liberalne liste popravek, da v celi Budimpešti ni nobenega jezuita, ki bi poučeval v deških ali dekliskih šolah. Čudno, da

V tem se zbudim. Ali je bila to istina, ali so bile le sanje? Poiskal sem solzo na licu. Hvala Bogu, bile so le sanje.

Na licu pa sem našel madež od črnila. Mladi urednikovič je globoko namočil pero v črnilo, da bi vam napisal lepo pisemce v podlistku. A ni vedel, kaj bi pisal. Zato je nagnil svojo glavičico v dlan ter začel premišljevat. V premišljevanju pa je sladko zaspankal. Črnilo je kanilo med tem iz peresa na papir. Mlademu urednikoviču pa je počasi zlezla zaspana glavca do papirja, lice se je dotaknilo črnila in mlademu urednikoviču se je zasanjalo o solzi...

Bile so le sanje, a težke sanje! — Pozdravlja Vas

Vaš mladi urednikovič.

Smešničar.

Vedel si je pomagati. Nekdo je pričakoval prijatelja doma do devete ure zvečer, a ker ga ni bilo, odšel je ter zapisal s kredo na vrata: «Do devete ure sem te pričakoval, ker te pa ni bilo, odšel sem v gostilno «k opici.» Pridi za menoj! Ako ne bodeš videl tega čitati, potrka na stranska vrata, in dekla ti bode prinesla svetilnico.»

še te laži ni prinesel «Štajere», ki je vedno zraven, kadar treba udariti po duhovnikih. Toda v Ptuj se pač vse le počasi izve.

Čehi v Sleziji so si ustanovili češko agrarno (poljedelsko stranko). Tako vidimo, da se v vseh deželah združujejo kmetje v obrambo svojih pravic.

Katoliškega predsednika je dobila te dni Švica. Zvezni svet je namreč izvolil svojim predsednikom za leto 1902 katoliško-konservativnega svetnika Z e m p a, zastopnika kantona Luzern. Podpredsednik je radikalec Deucher.

Vojska v Južni Afriki. Kakor javljajo novejši vesti, se je Krüger zopet odločno izjavil proti temu, da bi Buri vsprejeli samostalnost pod nadzorstvom Angležev, on zahteva marveč popolno neodvisnost. Odposlanci z bojišča so naznanili Krügerju, da ima Botha pod svojim poveljništvom še 24.000 mož, ki so dobro preskrbljeni z vsem potrebnim. Ako je to resnično, potem morajo biti ležnjive vse one angleške vesti, ki poročajo dan za dnevom, koliko Burov so Angleži že ujeli. Kajti, če bi bila vsa ta poročila resnična, Burov sploh ne bi bilo več na bojnem polju. V angleških taborih je umrlo meseca oktobra 3156 burskih žen, starčkov in otrok, v novembru pa 2807, od katerih je bila polovica otrok. Od junija do novembra je umrlo 12.451 ujetnikov, med temi 10.130 otrok. V taborih se nahaja sedaj 167.194 burskih ujetnikov.

Dopisi.

Središče. (Različno.) V kratkem končamo l. 1901. Mislim, da kaže se spominjati, kaj se je v njem pri nas na gospodarskem, kaj na narodnem polju zgodilo. — Trtna uš je naše gorice močno napadla; kjer se lanskega leta ne sluha ne duha ni bilo o njej, je letos velike kose vinogradov upostošila. Posestniki so primorani nove zasađe delati. Mila in suha jesen je bila ugodna za to delo. Zemlje se je veliko premetalo. Trgatev je bila boljša od lanske. Vino je izvrstno, posebno kjer se je po Terezijemem bralo. Cena je primerno slaba, kupec malo. — Sadjereja napreduje. Zimski čas bo g. učitelj Kosi predaval ob nedeljah popoldne o sadjarstvu. Čuje se, da žal udeležba njegovem trudu ni primerna. Gospodarji, udeležujmo se potrebne pouka. — V Središču je «gospodarska zadruga» ustanovljena, ki bi se posebno z mlekarstvom in bikorejo imela pečati. Žalibog, da manjka udov. Vzrok je, da je bila v občini Grabe—Obrisje že poprej kmetijska zadruga ustanovljena in tako sta v okrožju treh ur dve zadrugi. Ali bi se ne dali združiti? Tudi tukaj velja: «Sloga jači, nesloga tlači.» Trg «Središče» slovi kot naroden. Velika večina tržanov govori zmirom slovenski; le posamezni, ki bi imeli biti drugim vzgled, žalibog! medsebojno in v družbi ljubo nemščino božajo. — Železniška postaja še ima zmirom napis «Polstrau». Ali ne bi kazalo, da občinski zastop trga Središče s sosednimi obč. zastopi prosi in tirja na pristojnem mestu vsaj dvojezični napis «Središče—Polstrau». Žal, uradnika ne znata slovenski. Slišimo, da se je nekdo zaradi tega na glavno žel. ravnateljstvo pritožil. — Dal Bog boljše.

Dravski.

Sv. Martin pod Vurbergom. (Same novice.) To leto niste mnogo slišali od Sv. Martina pod Vurbergom. Bila pa je pri nas nesreča za nesrečo, a noben človek o tem nikaar rad ne pripoveduje. Ali jaz pa vam vender hočem nekatere nesreče imenovati v tem skoro preteklem letu: Bil je en kmet povožen, zapustil je nosečo ženo in štiri otroke. Dvema posestnikoma je ogenj uničil poslopja. Pri zadnji veliki vodi se je utopil mlad, priden gospodar. Zapustil je dva majhna otročiča in žalujočo ženo. Dosedaj še nihče ne ve, kje je pustila voda svojo žrtev. — Najbolj žalostna je bila smrt mlade žene Alojzije Damiš. Dne 28. vinotoka je zdrava

in vesela ustala. Okoli osme ure je prišel čas, da bi postala mati dvema otročičema. Ker je zdravnik prepozno prišel in mlada žena ni mogla pretrpeti velikih muk, je enega živečega rojenčka pustila na tem svetu, z drugim je šla v večnost. Žalostni pogreb je bil en dan pred vsemi svetniki. — Dne 10. grudna so pokopali iz Ciglenc Zorka, gotovo najbolj starega posestnika iz naše župnije. Bil je star čez 94 let. Bog mu daj večni mir. Odkar sem ga poznal, bil je dobra duša.

Gospod urednik, zdaj pa vam hočem nekaj tiho na uho povedati. Veste, gospod urednik, tisti ptujski klopotec klopoče že čisto blizu župnijske cerkve. Kdor bo poslušal zanaprej njegovo klopotanje, hitro bom vam ga po imenu naznanil, da bodo kmetje vedli, kdo je njihov prijatelj.

Dragi moji martinški kmetje, naročujte si «Slovenskega Gospodarja». Ako eden ne more, pa dva skupaj! Iz njega boste zvedeli, kako in kaj se po svetu godi. Tudi naučili se boste marsikaj, da nas ne bodo drugi imeli za bedake. Kmet iz Dvorjan.

Od Sv. Jurja ob Ščavnici. Čudite se dragi slovenski rodoljubi, strmite draga mladina slovenska, radujte se dragi in ljubljene pevci in pevke posebno pa Jurjevski, kajti dobili smo Jurjevsko narodno pesem. Kdo izmed naših sosedov se mora ponašati, da imajo tako lepo narodno pesem kakor mi. Kako lepo opeva naš neznan rodoljub in narodni pesnik Jurjevsko oziroma ščavniško dolino; in zopet potem graja in žaluje nad njo, ker gleda čez prag, posebno v Sovjaku, «ptujski giftna krota». Da bodete vsaj tudi vi, dragi čitatelji «Slovenskega Gospodarja», izprevideli, kako lepa je ta pesem, hočem vam jo tukaj zapeti. Ona se glasi:

Jutránje solnce žarke razprostira,
Na té, dolina ščavniška,
Okó v radosti na-te se ozira,
Ker lepa so ta rodna tvoja tla.
Je star' al' mlad', se veseli,
Vsak bivati' v tebi si želi,
Dolina ščavniška,
Prisrčno bod' pozdravljena!

In bistri potok sredi te doline
Za kras je s trtami obdan,
Zeleno polje in cvetne planine,
Slovenska pesem tu doni čez
plan.

Je star' al' mlad' se veseli,
Vsak bivati' v tebi si želi,
Dolina ščavniška,
Nikoli mi pozabljena!

Za stranski kras so griči tebi
stebor,
Ti griči s trto zaljšani,
Za kletjo klet in notri polni čebri,
Te vabi v njé, in zapojmo vsi:
Je star' al' mlad' se veseli,
Pri vinski kaplji bit' želi.
Dolina ščavniška,
Si z griči, trto zaljšana!

Na levem krilu griček je najlepši,
Prav dobra kapljica tu raste še,
Ta hribček je Rožički vrh imenši,
Tu nepokvarjen rad se najde še.
Je star' al' mlad' se veseli,
V trgatev tje si rad želi,
Dolina ščavniška,
Ponosna bod' na hribček ta!

Na desnem krilu Sovjak se dviguje,
Ki je v krasoti prvemu ednak —
Tud' tu se vince dobro prideluje,
Al' «Ptujski krota» gleda k
nam čez prag,
Naj star' al' mlad' se veseli,
Če «Gittne krote» k nam več ni,
Ti fara jurjevška,
Naj čast ti bo obvarvana,
Od nas pa «krota» bacnjena!

I v o.

Iz Okoslavec pri Sv. Juriju ob Ščavnici v posnemanje. Dozdaj je bila naša vas brez «giftne krote». No, v zadnjem času se je prikobacala tudi k nam zgago delat; v slovenščini ptujskih krščenih in nekrščenih židov trosi laži in zapeljuje tudi taka može, ki so še bili pred par leti narodni. Povsod pa se ji ne posreči, da bi se ukradla v hišo. K dopisniku teh vrstic prinese njegov sosed kar tri številke tega ptujkega lista, da bi